

Da dansk landbrug blev forandret for altid

I år 1800 havde Danmark knap 1 mio. indbyggere. 8 ud af 10 boede på landet. Derfor var det utroligt mange danskere, der på egen krop mærkede de reformer, som på få år førte til en total omlægning af dansk landbrug. Med reformerne begyndte en kamp om jorden, der skabte både vindere og tabere. Sejrherrene var gårdmændene, mens de mindre heldige blev fanget i jordløshed og måtte overleve ved at arbejde på andres marker. Bogen følger to fætre i det midtvestjyske Salling, hvoraf den ene, Niels, vinder på de nye tider, mens den anden, Jeppe, taber stort.

Landboreformerne er ofte blevet fremstillet som en ren succeshistorie, men her viser forfatteren, at reformerne også havde en skyggeside med tragiske konsekvenser for de jordløse mænd og kvinder. For første gang i historieskrivningen hører vi også om, hvordan kvinderne fik forandringerne at føle. Kvinderne, der nogle gange ikke engang blev nævnt ved navn i kirkebogen, når de havde født et barn, så ind i en ny tid med større handlefrihed og opnåede på visse områder de samme rettigheder som mænd.

Forfatteren siger:

”Det var enorme forandringer, som påvirkede hvert eneste individ i landbobefolkningen. I løbet af to-tre generationer kom størsteparten af befolkningen til at leve i en helt ny samfundsstruktur, hvor tilværelsens spilleregler var grundlæggende forandret. Vilkaere for at udøve landets vigtigste erhverv blev så forandret, at bedsteforældrene næppe ville have kunnet genkende sig selv i børnebørnenes liv.”

Om forfatteren

Asbjørn Romvig Thomsen (født 1974) er arkivar ved Rigsarkivet i Viborg og ekspert i social- og familiehistorie i 1700- og 1800-tallet. Han har skrevet ph.d. om social mobilitet i landbosamfundet gennem reformperioden.

Om serien

Kampen om jorden er 67. bog i serien 100 danmarkshistorier. Bøgerne udkommer hver måned i otte år og er centrale i projektet, der bl.a. omfatter kronikker og materiale på danmarkshistorien.dk.

Se mere på 100danmarkshistorier.dk

Kampen om jorden

Asbjørn Romvig Thomsen

100 sider

Pris: 129,95 kr.

UDKOMMER 13. april 2023
som trykt bog, e-bog og lydbook

Bogen sælges også i abonnement
på unipress.dk/abonnement

Kontakt

Asbjørn Romvig Thomsen

Tlf.: 41 71 74 65

Mail: at@sa.dk

Thomas Oldrup, forlagsredaktør

Tlf.: 53 55 01 59

Mail: to@unipress.au.dk

Projektet 100 danmarkshistorier
er støttet af A.P. Møller Fonden

Aarhus Universitetsforlag

Finlandsgade 29

8200 Aarhus N

Tlf. 53 55 05 42

unipress.dk